

Anfinnur Kallsberg um sína fyrtsu lögmannsrøðu:

Tingið er ikki politiski pallurin hjá einum flokki

Hjá Anfinni Kallsberg, lögmanni er ólavsøkan meira arbeiði enn skemt. Hann skal halda sína fyrstu lögmannsrøðu ólavsøkudag, og er eitt sindur ørkymlaður av at verða noyddur at halda skrivaða røðu. Tað hevur hann ikki roynt áður

– Løgmannsrøðan er ein frágreiðing til Løgtingið, um framtíðarætlanir, hvat vit ætla at gera, eins og hon er afturlitandi. Eg fari ikki at halda lögmannsrøðuna út frá mínum flokspolitisku sjónarmiðum, sigur Anfinnur Kallsberg, sum ongantíð hevur nýtt handrit, tá hann hevur hildið røðu í tinginum

DAGNY JOENSEN

Tað hevur meir enn so hent, at lögmann hava nýtt høvi at tosa um flokspolitikk í lögmannsrøðuni.

Tað var tí forvitnisligt at spyrja lögmann, um hann fór at tosa um sjónarmiðini hjá Fólkaplokkinum í lögmannsrøðuni, men tað afturvísir Anfinnur Kallsberg avgjørdur. Hann heldur ikki at tað er hóskandi.

Tað eru serligar umstøður hesaferð, nú sjálfstýrisslandsstýri hevur leiðsluna, og vil gera nakað veruligt á sjálfstýrisleið.

Ríkisrættarligu viðurskiptini verða nevnd

– Verður tað tikið upp í lögmannsrøðu tít?

– Tað setir sjálvsagt dám á tann partin í røðuni, sum er um framtíðarætlanir, og er eisini mál, sum vit hava sett okkum fyri at fremja í samgonguskjalinum. Tað fer tað plássíð í røðuni, sum tað krevur, sigur lögmaður.

ur lögmaður.

Um ríkisrættarligu viðurskiptini, verður nevnt í røðuni, hvat vit ætla at gera á sjálfstýrisleið, men ikki um innihaldið.

– Tað kemst av, at vit ikki hava heimildina fyrr enn tingið hevur viðgjørt málið.

Í fyrstu atløgu fara vit at leggja uppskot til samtyktar fram í tinginum, har vit biða um heimild at samráðast við danir, og síðani skal aðalorðaskifti fara fram o.s.fr..

Lögmaður sigur, at hann hevur skilt á Høgna Hoydal, landsstýrismanni í lógarmálum, at Landsstýrið ikki er til reiðar at samráðast fyrr enn við árslok.

Stutt røða hesaferð

Lögmannsrøðan er annars bygt upp eftir tí, sum landsstýrismenninir ætla at fremja á hvør sínum øki. Tað ætla lögmaður at lata standa óbroytt.

– Eg fari kortini ikki at halda eina langa lögmannsrøðu, men bert gera nakrar

útgreiningar av tí, sum stendur í samdráttinum.

– Hvussu verður hjá tær at halda tína fyrstu lögmannsrøðu?

– Tað er torført at vera bundin av einum handriti. Øll míni ár í tinginum og í landsstýri, havi eg ongantíð hildið eina skrivaða røðu, so tað verður eitt sindur ørvísi hesaferð, sigur lögmaður.

Um gongdina í samfelagnum, sigur lögmaður, at at gongdin í búskapinum ikki er heilt av leið, men at nøkur mál mugu fáast í rettlag, eitt nú er skuldin í landskassanum og í kommununum er ov stór, men hann heldur kortini, at tað fer at laga seg.

Tvingin at vera í Havn

– Hvussu heldur lögmaður ólavsøku?

– Eg havi í nógv ár verið tvingin at vera í Havn ólavsøkudag, men í ár verður tað ørvísi, tí eg eri til arbeiðis, og havi ymsar uppgávur báðar dagarnar.

Ólavsøkuaftan skal lögmaður m.a. handa útvarpssteypið, og ólavsøkudag er arbeiðsdagur í tinginum.

– Tað eru nógv ár síðan eg var á ólavsøku sum vanligur gestur, og av tí at eg eri til arbeiðis, geri eg ikki so nógv burturúr, sigur lögmaður.

Skrúðgongan verður eyggleidd uppafur nærri

Álitid um nýggju stýrisskipanarlógina og agurkutíðin í fjølmiðlunum eru høvuðsorsøkin til, at skruðgongan fær so nógv umrøðu. Nú vil lögtingsformaðurin hava, at luttakararnir skulu vera hóskandi ílættnir, og tað fer neyvan at gera áhugan minni fyri skruðgonguni

JÓANNES HANSEN

Hesi seinastu árin er almenna viðgerðin og harvið almenni áhugin fyri skruðgonguni ólavsøkudag øktur rættuliga nógv.

Einn orsök fyri hesum er, at fjølmiðlarnir hava meiri burturúr, enn teir áður hava gjørt. Hóast tað ofta verður sagt, at soðið er tunnt, so skerst tað ikki burtur, at tað er meiri liv í føroyska fjølmiðlaheiminum um summararnar í nítíðrunum, enn tað áður hevur verið. Útvarpið ger meiri burturúr føroyskum tíðindum, enn teir fyrr plagdu at gera um summararnar, og Dagur og vika hjá sjónvarpinum hevur ikki summarfrí. Dimmalætting og Tíðindablaðið Sosialurin koma fimm ferðir um vikuna, og tað skal tilfar til.

Summartíðin verður søgð

at vera tað, teir á fjølmiðlamáli rópa agurkutíð, tí so nógv fólk er burtur í summarrí, og tað hendir ikki so nógv á politiska viðvøllinum, og so verður tað, ið er á skránni, vent og snarað.

Skrúðgongan og stýrisskipanin

Tað var sannur gloypibiti hjá fjølmiðlunum, tá tað í 1995 vórðu gjørdar stórar broytingar í samansetingini av skruðgonguni, og m.a. bispur ikki duld fyri, at hann kendi kirkjuliga partin niðurtónaðan á eitt stöði, sum hann – út frá søguliga veruleikanum – avgjørt ikki helt vera sømiligt og rætt.

Høvið til broytingina var nýggja stýrisskipanarlógin og serliga álitid, sum í 1994 varð almannakunngjørt í hesum sambandi.

Frammanundan hevði

einki formligt staðið á prenti um skruðgonguna, men bara at tingið skuldi setast eftir ólavsøkugudstænastuna. Í álitinum verður rátt til, at skruðgongan ólavsøkudag verður lógarfest.

Í viðmerkingunum verður sagt, at skruðgongan hevur ikki bert ein hátíðarligan og mentanarligan dám. Og so verður lagt afturat: „Av tí at heimastýrið ikki hevur heiðursmerkjakipan (riddarakrossar v.m.), so sigur røðin í skruðgonguni nakað um hvørja tign, teir ymsu tingmenninir og embætismenninir hava í føroyska samfelagnum.“

Hægstu tign eftir uppskotinum hevur lögtingsformaðurin. Hann er formaður fyri tí fólkavalds samkomuni, lögtinginum, í Føroyum og hevur tí hægstu tign.

Lögmaður er honum næstur í tign. Av hesi orsök verður mælt til, at lögtingsformaðurin er hin fremsti í ólavsøkuskruðgonguni, og at honum verður litið til at taka avgerð um, hvør ið gongur í skruðgonguni og í hvørji røð.

Hesi vóru orðni, sum so nógv hóvasták síðani er gjørt burturúr.

Marita Petersen, sum var lögtingsformaðurin í 1995, metti út frá omanfyri standandi, at talan var um eina politiska skruðgongu, og tí setti hon kirkjunar umboð við síðuna av hinum embætismanninum.

Jógvan Ingvarð Olsen varð valdur til tingformann ólavsøkudag í 1995, og hann hevði ein annan hugburð, sum m.a. var grundaður á søguliga leiklutin, ið prestarnir høvdu havt í

skruðgonguni. Hann flutti bisp og prestarnar fram aftur, og setti eina nevnd at lýsa søguliga skruðgonguna fyri á tann hátt at finna eina hóskandi framtíðarloysn. Nevndin var liðug við sitt álit í fjør, men tað varð ikki almannakunngjørt.

Nú hevur Finnogi Ísakson, nýggi lögtingsformaðurin, lagt álitid á internetið. Tað finst á www.logting.fo, og har sæst m.a., at nevndin mælti til, at lögtingsformaðurin og bispur skuldu ganga fremstir.

Búin

Tá luttakararnir nú skulu ganga í trimum røðum, verður tilmælið hjá nevndini fylgt, og lögmaður, sum nevndin, ið gjørdi álitid, helt hevði næsthægstu tignina, varðveitt plássíð, sum hann hevur havt, síðani

heimastýrisslógin kom í gildi.

Lögtingsformaðurin vil hava, at luttakararnir í skruðgonguni eisini í sínum klædnabúna vísa, at teir taka henda partin í tí álvara, sum lógin leggur upp til. Hann vil hava, at tey, sum hava møguleika fyri tí, helst eru í føroyskum klæðum, og undir øllum umstøðum skulu tey ikki møta í fritíðarbúna men í stásiligum klæðum.

Ynskið hjá lögtingsformanninum minnir ikki sørt um boðini, tú fært, tá tú skalt hitta drotningina. Einki er at ívast í, at luttakararnir fara at kenna seg uppafur meiri eyggleiddar og kannaðar, enn teir higartil hava gjørt.